

Uppföljning av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad 2004

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Uppföljningen av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad 2004 lämnas utan erinran.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Bakgrund

Kulturnämnden har genom beslut i kommunfullmäktige i uppdrag att genomföra en årlig uppföljning av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad. Kulturnämnden beslutade den 7 december 2004 att godkänna kulturförvaltningens redovisning av sommarkoloniverksamheten för 2004 samt att överlämna den till kommunstyrelsen. Redovisningen visar att 9 118 barn i åldrarna 7-16 år sökte kollo sommaren 2004 och att 6 666 beviljades plats. Alla stadsdelsnämnder förutom fem uppger att de klarat målet att bereda plats för alla barn som önskade åka på kollo. 2004 beviljades 755 färre barn plats i jämförelse med året innan.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att målet att bereda plats på kollo för alla barn som så önskar har enligt rapporten uppfyllts av alla stadsdelsnämnder utom fem. Kontoret anför att det i viss mån är en tolkningsfråga hur denna måluppfyllelse mäts. Många barn som inte får sitt förstahandsval uppfyllt avseende period och kollogård tackar nej till andra erbjudanden. De flesta stadsdelsnämnder anser då att de uppnått målet, medan andra redovisar att målet inte uppnåtts.

Mina synpunkter

Redovisningen av sommarkoloniverksamheten 2004 visar att det finns en diskrepans mellan antalet sökta platser och beviljade platser. Som stadsledningskontoret påpekar är frågan i redovisningen om uppfyllt mål, att alla stockholmsbarn som önskar åka på kollo ska erbjudas en plats, en tolkningsfråga. De flesta stadsdelsnämnder uppger att de klarat målet, men ett fåtal redovisar att man inte uppfyllt det. Vissa kolloverksamheter och tidsperioder är mer attraktiva än andra. Många barn som inte kan erbjudas sitt förstahandsval tackar nej till andra erbjudanden. De flesta stadsdelsnämnder anser att de klarat måluppfyllelsen om de erbjudit den sökande en plats, andra redovisar att målet inte uppnåtts om önskat alternativ inte kunnat erbjudas.

De mål och riktlinjer som kommunfullmäktige antog i november 2004 innebär att kollohanteringen från och med sommaren 2005 kommer att hanteras på samma sätt i samtliga stadsdelsnämnder. Staden saknade tidigare en tydlig policy för kolloverksamheten. Kommunfullmäktige fastslog att kollo i första hand ska vara en social verksamhet där barn med olika bakgrund och från olika stadsdelar möts i en härlig sommarmiljö långt ifrån asfaltstadens larm.

Vi vet av tidigare utvärderingar att sett i ett tioårsperspektiv har antalet barn från ekonomiskt svaga familjer halverats och att staden misslyckats med att nå invandrabarn. Den differentierade kollo taxan som antogs av fullmäktige samtidigt som kollopolicyn innebär att familjer som tjänar mer betalar mer medan de som tjänar mindre betalar mindre. Detta skapar möjligheter för att fler barn från familjer i de lägre inkomstnivåerna kan åka.

Enligt beslutet om nya riktlinjer för kollo ska stadsdelsnämnderna utöka sina informationsinsatser för att i högre utsträckning än tidigare nå barn med föräldrar födda utomlands. Här krävs aktiva insatser och det räcker inte med att enbart skicka ut en kollokatalog.

Några av de förändringar som antogs i kollopolicyn 2004 - att barn mellan 9-16 år får åka samt att en tredje vecka kan beviljas om särskilda skäl föreligger - kan inte genomföras förrän till sommaren 2006. Det beror på att upphandlingen av kolloentreprenörer gäller fram till och med 2005.

Vårt mål om att alla stockholmsbarn som vill åka på kollo ska erbjudas en plats står fast. En målsättning som vår majoritet införlivar till skillnad från den förra majoriteten.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Uppföljningen av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad 2004 lämnas utan erinran.

Stockholm den 23 februari 2005

ROGER MOGERT

Borgarrädsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Den politiska cirkusen kring sommarkolloverksamheten under 2004 är under all kritik. Flera stadsdelar konstaterade tidigt att det inte skulle bli möjligt att bevilja samtliga barn och unga som så önskade en plats på sommarkollo. Under våren 2004 nåddes också en rad barn och deras föräldrar av ett avslagsbesked.

De nya direktiv som då utgick från majoriteten i stadshuset att ge alla möjlighet att åka på kollo följdes inte av några som helst ökning av anslagen för kolloverksamheten. Stadsdelarna förväntades klara detta inom ramen för sin ordinarie budget. Flera av stadsdelarna varnade för att de ökade kostnaderna för kolloverksamheten skulle tvinga dem att prioritera ner andra viktiga verksamheter för barn och unga.

Uppföljningen visar att stadsdelarna under 2004 överskred sina budgetar för kollo med drygt 2,7 miljoner kronor. Pengar, som omfördelats från andra viktiga verksamheter i stadsdelarnas hårt ansträngda budgetar.

Trots detta lyckades man ändå inte klara löftet från stadshusmajoriteten att bevilja alla barn en plats på kollo. Uppföljningen visar att hela fem av 18 stadsdelar misslyckats med att bereda alla barn en plats.

Uppföljningen visar också på ett fortsatt behov av att anpassa utbudet av kolloverksamheten för att nå nya målgrupper, inte minst bland barn med invandrarbakgrund. Det är viktigt att kollo förblir en mötesplats för unga med olika etnisk och social bakgrund.

Under sommarmånaderna är det viktigt med en mångfald av olika verksamheter för unga stockholmare där kollo är en del, en lika viktig del är alla de dagverksamheter i form av bl a dagkollo, idrottsskolor mm som finns ute i stadsdelarna. Det samarbete som idag sker med frivilliga organisationer kring denna verksamhet bör utvecklas och intensifieras, det ger en mångfald av olika verksamheter, ökar möjligheterna till integration och sträcker sig över längre tid.

ÄRENDET

Kulturnämnden har genom beslut i kommunfullmäktige i uppdrag att genomföra en årlig uppföljning av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad.

Kulturnämnden beslutade den 7 december 2004 att godkänna kulturförvaltningens redovisning av sommarkoloniverksamheten för 2004 samt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande, tabell 1-8 i *bilaga*, daterat den 18 november 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Kulturförvaltningen har sedan 2003 haft i uppdrag från kommunfullmäktige att genomföra en årlig uppföljning av sommarkoloniverksamheten i Stockholms stad. 2003 utarbetades också förslag till riktlinjer och kollopolicy i nära samarbete med representanter för stadsdelsförvaltningar samt med sociologen Diana Petterson Svenneke som genomfört en utvärdering av verksamheten 2002. En del av de frågor som uppkom under detta arbete har också tagits med i enkäten till stadsdelsförvaltningarna. Några frågor har stadsdelsförvaltningarna inte haft tillräckligt underlag för att kunna besvara varför de utelämnas i redovisningen.

Resultat

Antalet kolloplatser

Förvaltningens uppföljning av kolloverksamheten 2004 visar att efterfrågan på kolloplatser aldrig varit större än i år. Antalet sökta kolloplatser har ökat med nästan 470 i jämförelse med föregående år. Antalet barn som kunnat beredas plats har däremot åter minskat efter fjolårets uppgång (tabell 1). Differensen mellan hur många som sökte kolloplats och hur många som placerades var 73,1 % i jämförelse med fjolårets 85,8%. Störst var dock differensen 2002 med 63,3 % placerade. Av stadens befolkning i åldersgruppen 7-16 år var 8,5 % på kollo sommaren 2004. Det är en minskning med 1 % i jämförelse med 2003.

Den stadsdel som har störst andel kollobarn 2004 är Liljeholmen. Här har antalet ökat från 6 % 2002 till 14,4 % 2004. Andra stadsdelar med relativt stort kollo-deltagande 2004 är Farsta (12,7 %), Älvsjö (12,3 %), Skarpnäck (10,9 %) och Vantör (10,4 %). Alla dessa stadsdelar har dock minskad andel deltagare i kollo 2004 i jämförelse med året innan. De enda stadsdelar förutom Liljeholmen som ökat sin andel deltagare i kollo 2004 är innerstadsförvaltningarna Norrmalm (7,8%, en procents ökning) samt Östermalm (5,7 %, en tredjedels procent).

De stadsdelar som har en större etnisk mångfald i befolkningen har ett fortsatt lågt deltagande i kolloverksamheten. I Rinkeby är andelen kollobarn 2004 endast 2,7 %, vilket är en minskning från såväl 2002 som 2003. I Spånga-Tensta är andelen kollobarn 5,1 %, en minskning med drygt en procentenhet i jämförelse med 2003.

Även i Skärholmen har andelen kollobarn minskat: 6,4 % åkte på kollo 2004 i jämförelse med 8,7% såväl 2002 som 2003. Hägersten har den kraftigaste minskningen – från 14,2 % 2003 till 10 % 2004 (tabell 2).

Sökta och beviljade kolloplatser

År	Sökta platser	Beviljade platser	Andel som fick plats	Skillnad antal beviljade platser i jämförelse med året innan
1985	uppgift saknas	ca 4 000		
1999	5 408	uppgift saknas		
2000	6 522	5 592	85,7 %	
2001	6 429	5 710	88,8 %	+ 118
2002	8 840	5 505	63,6 %	- 205
2003	8 651	7 421	85,8 %	+ 1 916
2004	9 118	6 666	73,1%	-755

Antal barndagar och vistelsetid

Antalet barndagar 2004 är trots färre antal platser nästan lika högt som 2003, då det skedde en kraftig uppgång (tabell 3). Omfattningen är dock ännu inte i nivå med åren 1985 eller 1996.

Antalet barndagar

År	Antalet barndagar	Skillnad antal barndagar i jämförelse med året innan
1985	112 500	
1996	86 000	- 23 500
2000	52 468	- 33 532
2002	55 253	+ 2 785
2003	69 357	+ 14 104
2004	68 981	- 376

Vistelsetiden har ökat till 10,3 dagar i jämförelse med 9,3 2003 och 10 dagar 2002.

Måluppfyllelse

Fem stadsdelar har uppgivit att de inte uppfyllt målet att bereda plats åt alla barn som önskade åka på kollo. Alla stadsdelsförvaltningar har dock differenser mellan antalet sökande och antalet placerade barn, totalt 2 452. Det är en ökning med ca 1 200 barn i jämförelse med året innan. 2002 var det dock ytterligare ca 1 000 barn som inte fick plats.

Anledningen till att stadsdelsförvaltningarna besvarat frågan om måluppfyllelsen uppnått olika fär anses vara en tolkningsfråga. Om barnen inte beviljas sitt första val av kollo får alla som inkommit med ansökan i tid ett nytt erbjudande alternativt en ny chans att söka. Många tackar nej eftersom det är ett kollo under en period som de är intresserade av. De flesta stadsdelsförvaltningar anser att de uppnått målet att erbjuda alla en plats i och med detta. Andra stadsdelsförvaltningar har redovisat att målet inte uppnått om de inte hittat lämpliga alternativ för de sökande.

Vi har ställt frågan om hur många som fick den placering de önskade i första hand, men tyvärr fått ofullständiga svar. Det enda vi kan säga är att minst en tredjedel fick åka på det kollo under den period de valt i första hand. Men eftersom frågan inte besvarats av sju förvaltningar som saknat det statistiska underlaget bör andelen nöjda första-val-placerade kollobarn vara betydligt högre.

Anledningen till att inte alla kunnat beredas plats är i första hand att alltför många söker en plats under samma period på ett fåtal kollogårdar. Specialgårdar som hästgård, motorcross och

smådjurskollo är mycket uppskattade och för de som inte får plats där är inga andra alternativ attraktiva. Att få åka under samma period som en kamrat är också betydelsefullt.

Antal barn som hoppat av före start var drygt 1000 2004, en ökning med 150 i jämförelse med året innan. Vad avhoppet beror på har vi inte undersökt. Det är dock problematiskt att i sista minuten, som det ofta är, hitta någon som kan fylla en tom plats och detta bidrar till den stora differensen mellan antalet sökande och placerade (tabell 4).

Könsfördelning

Av det totala antalet barndagar på kollo 2004 har flickor 58,9 %. Det är i överensstämmelse med andelen sökande flickor (58,6 %) och andelen placerade flickor (57,9 %). 2003 var andelen flickor med kolloplats 59 % och året innan 58 %.

74,3 % av de sökande pojkarna och 72,3 % av de sökande flickorna beviljades kolloplats sommaren 2004. Det är återigen en minskning, men den har drabbat alla oavsett kön.

Avgiftsnivåer

Andelen kolloavgiftsdeltagare som kommer från familjer med en inkomst mellan 0 – 17999 kronor per månad minskar år från år. 2004 var det 28,5 % av deltagarna. Året innan var motsvarande andel 29,2 % och 2002 35,8 %. Enskede-Årsta har haft den största ökningen, nästan 10 % av andelen deltagare från låginkomstfamiljer. 68,6 % av deltagarna från Rinkeby kommer från familjer med en månadsinkomst under 18 000 kr (tabell 5).

Avgiftsnivåerna 2004 för ett barn per dag är 50 kr för hushåll med en inkomst på 0-9 999 kr/månad, 100 kr för inkomstnivån 10 000-17 999 kr och 200 kr för inkomstnivån 18 000 kr och däröver. Kommunfullmäktige beslutade 2004-11-08 om en ny kolloavgift att gälla från och med 2005.

Kostnader

Bruttokostnaden för kolloverksamheten i Stockholm 2004 var totalt 40,4 mkr. Nettokostnaden för staden totalt var 30,6 mkr och för stadsdelsnämnderna 25,7 mkr. Två tredjedelar av intäkterna härrör från kolloavgifter och en tredjedel från stadens centrala fondmedel¹. I jämförelse med 2003 har bruttokostnaden ökat med nästan 2 mkr och nettokostnaden för stadsdelsnämnderna med ca 1,5 mkr (tabell 6). Överensstämmelsen mellan vad stadsdelsnämnderna avsatt i budget och den faktiska nettokostnaden är så precis den kan vara. Tyvärr innebär det ändå ett överskridande för några enskilda stadsdelsnämnder (tabell 7).

Snittpriset är 373 kr per barn och dag 2004 netto, 26 kr mer än 2003 och 56 kr mindre än 2002 (tabell 8). Bruttokostnaden för stadsdelsnämnderna är 586 kr i jämförelse med 528 kr 2003.

Information

Kollokatalogen har varit gemensam för alla stadsdelar. Tretton av arton stadsdelar har uppgivit att den skickats hem till hushåll med barn i grundskoleåldern. Informationen finns också på stadsdelens hemsida och katalogen delas ut till skolor, medborgarkontor, bibliotek etc. inom stadsdelen. Tolv av arton stadsdelar har annonserat i lokalpressen.

Nio stadsdelar uppger att de inte gjort några särskilda insatser för att nå prioriterade grupper. Andra har haft kontakt med sociala avdelningen, skolhälsovården, flyktingsamordnare, skolornas elevvårdsteam eller fältassistenterna.

Inspektion

Inspektionen av gårdarna har delats upp mellan representanter från stadsdelsförvaltningarna, oftast kollohandläggaren. Inspektionerna kommer att sammanställas i en gemensam rapport för staden. Besök av de 40 kollogårdarna tog totalt ca 22 arbetsdagar.

¹ Staden har av centrala medel avsatt en summa avseende kolloverksamhet.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 februari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Kontorets synpunkter

Stadsledningskontoret kan konstatera att målet att bereda plats på kollo för alla barn som så önskar enligt rapporten har uppfyllts av alla stadsdelsnämnder utom fem. Det är dock i viss mån en tolkningsfråga hur denna måluppfyllelse mäts, eftersom många barn som inte får sitt förstahandsval uppfyllt avseende period och kollogård tackar nej till andra erbjudanden. De flesta stadsdelsnämnder anser då att de uppnått målet, medan andra redovisat att målet inte uppnåtts.

Budgeten för verksamheten överskreds av sju stadsdelsnämnder. Nettokostnaden för kolloverksamheten 2004 var 30,6 mnkr, varav 4,9 mnkr finansierades med centrala medel. Ökningen av kostnaderna för kollo var ca 1,5 mnkr jämfört med år 2003. Snittpriset per barndag var 373 kr, en ökning med 26 kr.

Stadsledningskontoret föreslår att kulturnämndens uppföljning av sommarkoloniverksamheten år 2004 överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.